

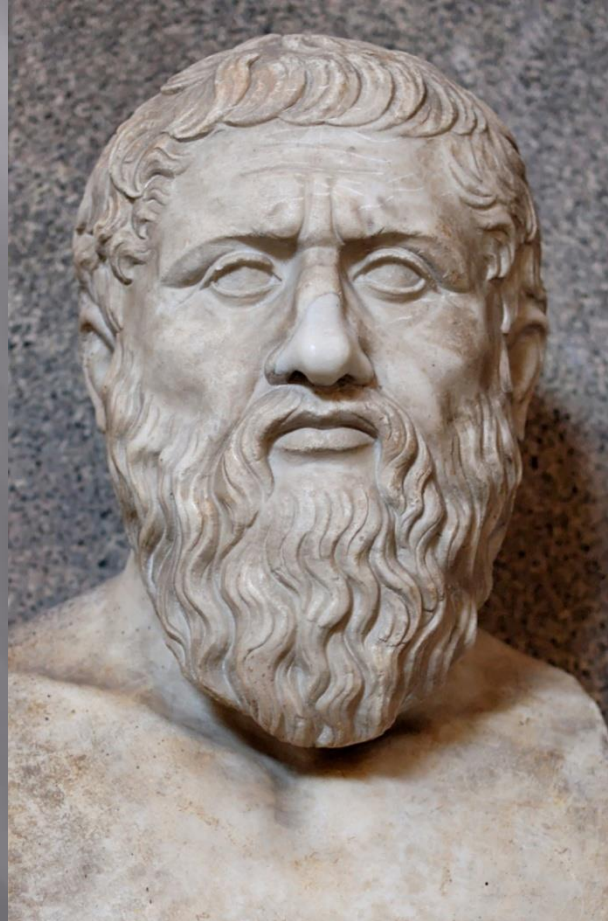
DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE

- ▣ PPT ON B.A.PART ONE II SEMESTER
- ▣ ON PLATO

- ▣ PROF PRATIBHA GADWE
- ▣ HOD POLITICAL SCIENCE
- ▣ BR. SHESRAO WANKHEDE COLLEGE OF
ART'S & COMMERCE COLLEGE
KHAPERKHEDA

IMAGE OF PLATO

प्लेटो

प्लेटोचा संक्षिप्त जीवन परिचय

- आदर्षवादी ग्रीक विचारवंत
- जन्म अथेन्स , इ. पूर्व 427 मृत्यु इ.पूर्व 347
- आदर्षवादी, विवेकवादी , तर्कवादी बुद्धीवादी विचारवंत
- विचारांवर असणारा प्रभाव
- 1 सॉक्रेटिसचा प्रभाव
- 2 तत्कालीन ग्रीक नगरराज्यातील परिस्थिती
- 3 प्रवासकाळातील अनुभव
- 4 सिराक्युजचा सम्राट डिऑनिसिअसचा अनुभव
- 5 कुलीन वातावरणाचा परिणाम

प्लेटोची ग्रंथसंपदा

- ▣ एकूण 36 ग्रंथ
- ▣ दि रिपब्लिक , दि स्टेट्समन , दि लॉज हे तीन महत्वपूर्ण ग्रंथ
- ▣ दि रिपब्लिक ▶ आदर्ष राज्य संकल्पना,
 - ▶ तत्वज्ञ राज्यकर्ता
 - ▶ न्याय सिध्दांत
 - ▶ साम्यवाद

प्लटोची आदर्ष राज्याची संकल्पना

उद्देश

- ग्रीक नगराज्यातील दोष नाहीसे करणे
- न्याय सद्गुण आणि विवेकाचे राज्य स्थापन करणे.

आदर्ष राज्य संकल्पनेची तत्त्वे.

- 1) श्रेष्ठ जीवनाची प्राप्ती करणे
- 2) व्यक्तीच्या आर्थिक गरजांची पूर्तता करणे.
- 3) न्यायाची प्रस्थापना करणे.
- 4) स्त्री आणि पुरुषांना समानतेच्या पातळीवर आणणे.
- 5) षासक आणि सैनिकी वर्गासाठी साम्यवाद लागू करणे.
- 6) तत्वज्ञ षासकाची निर्मिती करून त्यांच्यासाठी आदर्ष षिक्षण पद्धती राबवणे

आदर्ष राज्याची वैषिष्टे //

- ▣ तत्वज्ञानी राज्यकर्ता
- ▣ वर्गव्यवस्था
- ▣ षिक्षण पध्दती
- ▣ साम्यवाद
- ▣ स्त्री पुरुष समानता
- ▣ साहित्य आणि कला यांवर नियंत्रण
- ▣ कायदा अनावष्यक
- ▣ सर्वाधिकारी राज्याचे समर्थन

आदर्ष राज्यावरील टीका

- तत्वज्ञ षासकाची कल्पना अव्यवहार्य
- वर्गविभाजन आणि कार्यविषेधीकरण अस्वाभाविक
- सदोष षिक्षण पध्दती
- अर्धवट आणि अतिरेकी स्वरूपाचा साम्यवाद
- व्यक्तिविकासात बाधक
- लोकषाहीच्या विरुध्द
- कायद्याकडे दुर्लक्ष
- अवास्तव कल्पना
- गुलामगिरीच्या प्रज्ञाकडे दुर्लक्ष

आदर्ष राज्ढ संकल्पनेचे महत्व

- ही संकल्पना उच्च आणल नैतिक
- प्लेटोच्या या संकल्पनेचे उद्दिष्ट महत्वाचे
- आदर्ष षासक उच्च ध्येयाने प्रेरित
- संकल्पनेचे मूल्य सार्वत्रिक आणल सार्वकालीन
- कोणत्याही राज्ढव्यवस्थेसाठी आदर्ष व अनुकरणीय कल्पना